

Kuh. PO 9.1.15

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus
Oulu

02.01.2015

Dno POPELY

Euroopan unionin Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto
Manner Suomen maaseudun kehittämissuunnitelma
Toimintalinja 1. Maa – ja metsätalouden kilpailukykyyn parantaminen
Alatoimenpide 111.2 Maatalouden kilpailukykyyn kehittäminen

Hankkeessa haetaan tilojen välille uutta yhteistyötä joka jakaa työtä, kustannuksia
ja taloudellista vastuuta.

**Maatilojen uusi yhteistyö – MODERNIKOLHOOSI - hanke
2011 – 2014**

LOPPURAPORTTI

Hankesuunnittelu ja rahoituksen hakeminen: Velitapio Manninen 2009 - 2010

Projektipäällikkö Erkki Ryyänen 2011 – 2013

Projektikoordinaattori Velitapio Manninen 2011 - 2014

Hallinnoija: Pyhäjärven kaupunki

Hankealue: Haapajärvi, Kärsämäki, Pyhäjärvi ja Reisjärvi

Maatilojen Uusi Yhteistyö – ”Modernikolhoosi” – hanke
*Maatilojen yhteenliittymien alkuselvituspalvelut ja
neuvonta*

Taustaa

Maatilojen uusi yhteistyö-modernikolhoosi"-hanke on Euroopan unionin Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston, Pohjois-Pohjanmaan Ely -keskuksen, Nivalan - Haapajärven seutukunnan, ja hankealueen kuntien Haapajärven ja Pyhäjärven kaupunkien sekä Kärämäen ja Reisjärven kuntien rahoittama maatalouden kehittämishanke.

Hankeidea ja hankesuunnitelma rahoitushakemuksineen ovat agrologi Veli-Tapio Mannisen käsialaa.

Hankkeessa haetaan tilojen välille uutta yhteistyötä, joka jakaa työtä, kustannuksia ja taloudellista vastuuta.

Hanke vastaa rakennekehityksen mukanaan tuomiin haasteisiin.

Hankkeen toteutusaika on 1.1.2011–31.12.2013.

Hankkeelle haettiin ja myönnettiin jatkoaikaa 30.10.2014 saakka.

Hanke sai rahoituspäätöksen Pohjois-Pohjanmaan Ely- keskukselta 30.12.2010 ja se aloitettiin 14.3.2011.

Maatilojen uusi yhteistyö - Modernikolhoosi - hanke on Haapajärven, Kärämäen, Pyhäjärven ja Reisjärven kuntien alueella toimiva maatalouden kehittämishanke. Hankkeen tavoitteena on maatilojen kilpailukyvyyn parantaminen ja viljelijöiden työmäärän pitäminen kohtuullisena.

Kärkitavoitteena on tuotantokohtaisten yhteisyritysten perustaminen.

Hankkeessa haetaan tilojen välille uutta yhteistyötä joka jakaa työtä, kustannuksia ja taloudellista vastuuta.

”Yhdessä tai yksin yömyöhään?”

”Miltä tuntuisi huoleton viikonlopun vapaa kerran kuukaudessa?”

Hanke on käynnistänyt keskustelun maaseudun yhteistyön mahdollisuuksista.

Hankkeen nimi on antanut sopivan sykäyksen sille, että keskustelua yhteistyökuvioista on saatu aikaiseksi. Tarvetta yhteistoiminnalle on maataloilla.

Kohderyhmät:

Kohderymänä ja hyödynsaajina on uuden yhteistyön aloittamisesta kiinnostuneet maatilat. Erityisesti isoja tuotantorakennusinvestointeja suunnittelevat tilat sekä sukupolvenvaihdostilat halutaan hankkeeseen mukaan etsimään uudenlaisia ratkaisumalleja. Välillisesti hankkeen tuloksista hyöttyä viljelijäperheen lisäksi kylä, alue ja kaikki sidosryhmät.

Yhteistyötahot:

Hankkeen yhteistyötahoina ovat MTK - Haapajärvi, MTK - Kärsämäki, MTK - Pyhäjärvi, MTK – Reisjärvi. Kuntien maaseutuhallinto ja kehittämissyhtiöt.

ProAgria Oulu, ProAgria Keski-Pohjanmaa, Haapajärven ammattiopiston maa- ja metsätalousosasto ja hanke-alueella toimivat rahalaitokset. Pohjois-Pohjanmaan Ely- keskuksen alueella toimivien vastaavien hankkeiden kanssa tehdään hankeyhteistyötä, samoin Pohjois-Savossa ja Keski-Suomessa toimivien alan hankkeiden kanssa.

Kuntaosuusrahoitus tulee tilalukumäärien suhteessa alueen kunnilta ja Nivala – Haapajärvi Seutukunnalta.

Hanke on tehnyt tiivistä yhteistyötä Työn uusjako- ”renginpaikka” auki - hankkeen kanssa mm. yhteinen ohjausryhmä, projektikoordinaattori ja projektisihteeri.

Henkilöstö:

Modernikolhoosi -hankkeessa oli 2011 - 2012 1,5 työntekijää. Projektipäällikkö Erkki Ryytäsellä työaika on 100 %. Projektikoordinaattori Veli-Tapio Mannisen työaika tässä hankkeessa on 50 %. Hänen vastuualueeseen kuuluu hallinto: laskut, maksatukset ja kilpailutukset, ohjausryhmät ja muut kokoukset, koulutustapahtumat, seminaarit ja opintomatkat.

1.12.2012 aloitti hankkeessa Päivi Hyvönen 50% työajalla sekä Modernikolhoosi-hankkeessa että Rengin paikka auki -hankkeessa. Samalla Veli-Tapio Mannisen työaika painottui Modernikolhoosi-hankkeelle 70%.

Vuoden 2014 alusta Erkki Ryytäsen palattua Proagria Oulun palvelukseen nousi Velitapio Mannisen työaika sataan prosenttiin.

Ohjausryhmä:

Molemmilla hankkeilla on yhteinen ohjausryhmä. Hankkeen ohjausryhmään kuuluvat Kaija Tikanmäki, puheenjohtaja, Henri Kyllönen, varapuheenjohtaja, Liisa Myllylä 2013 alkaen, Raimo Salomaa 2011 – 2012, Jari Ahlholm, Mika Vuorenmaa, Maritta Leskinen ja Merja Tuoriniemi. Varajäsenet ovat Ari Varis, Tiina Ahola, Raimo Salomaa, Tarja Mäenpää, Marko Saartoala, Mikko Niskanen ja Merja Liuska. Asiantuntijajäsenet: Pasi Liikanen, Tuomo Lintula ja Pohjois-Pohjanmaan Ely- keskuksen edustajana Pirjo Onkalo/ Tanja Airaksinen. Ohjausryhmään lisättiin 24.8.2011 asiantuntijajäseniksi Haapajärven ammattiopiston edustus Riitta Uusivirta/ Timo Seppälä sekä ProAgria Oulun edustus Hannu Kokkonen/Matti Viitala.

<u>Toiminnan tiivistelmä</u>	<u>Sivu</u>
Ohjausryhmän varsinaisia kokouksia on pidetty 9 kertaa	4
Opintomatkoja 5 kpl, osallistujia 84	5
Koulutustilaisuuksia 11 kpl, 454 osallistujaa	6
Hankeinfot ja yhteisnavetan perustamismallien esittelytilaisuudet 2011 – 2014 Yhteensä 35 kpl: n.600 osallistujaa	6-7
Yhteisnavetan Reisjärven Maitolaituri Oy:n perustaminen Yhteisnavetan perustamismalli ja- esite Yhteensä 6 kokoontumista	7-8
Lohvan Niittymaito Oy / Ay- yhteisnavettaprosessi. Yhteensä 14 kokoontumista	8-10
Tilakäynnit 2011 -2014 yhteensä 75 tilalla	11
Viljelijäkyselyt 2011 – 2014:	11 - 12
<ul style="list-style-type: none"> • Alkukartoituskysely 440kpl • Opinnäytetyökysely 2012. Postitus 440 kpl • Lähilihakysely 2012. Postitus 260kpl • E4 MAITO & ENERGIA OY 2020 – mallisuunnitelma kysely 2014 	
Tilojen välisen uuden yhteistyön hakemista: Yhteensä 11 yhteistyöryhmää ja kokoontumisia 34 kertaa	13
Muut tavoitteisiin liittyvät tutustumiskäynnit ja esittelyt: 82 kpl	14 - 16
Talous	17
Hankkeen tuottama materiaali. Liite Navettayhtiön toimintamalli esite ja powerpoint Opinnäytetyö: Sukupolven vaihdokset, tulevaisuuden ja yhteistyön näkymät Lihamarkkinoiden neljä tietä kuluttajalle ja suorakaupan selvitys Maatilojen rahavirrat, tulotiedot 2005 – 2012. Yhteistyössä TNS Gallup Oy E4Maito&Energia Oy case:	
<ul style="list-style-type: none"> • Liiketoimintasuunnitelma 300 lehmän yhteisnavetalle • Osakassopimus • Talousennuste • Biokaasutuotannon perusteet ja laskennantulokset 	

Ohjausryhmän varsinaisia kokouksia on pidetty 9 kertaa

19.4.2011 Pyhäjärvellä, hankkeiden avaus - ja järjestäytymiskokous

3.11.2011 Reisjärvellä, Kangaskylän pitokartanossa

24.8.2011 ohjausryhmän ”iltaistunto” Pyhäjärvellä, Maaselänlahden Lomarannassa.

29.2.2012 Kärämäellä, Sydänmaankylän Sykkeessä. Kokouksessa käsiteltiin ja hyväksyttiin hankkeiden toimintakertomukset sekä maksatushakemukset v. 2011.

30.8.2012 Haapajärven ammattiopisto, Erkkiläntie 1. Kokouksessa käsiteltiin ja hyväksyttiin hankkeiden toimintakertomukset sekä maksatushakemukset tammi-kesäkuulta 2012.

Ohjausryhmä teki esityksen hallinnoijalle uuden työntekijän palkkaamisesta yhdessä rengin paikka auki hankkeen kanssa.

Uuden työntekijän hakuaika oli 17.9.2012–3.10.2012. Työpaikan hakuilmoitus oli Mol-sivuilla ja lisäksi Selännelehdessä, Pyhäjärven Sanomissa ja Agrologit.fi sivustolla. Määräaikaan mennessä tuli yhdeksän hakemusta.

Valintaryhmä kokoontui neljä kertaa. Ensimmäisessä kokouksessa valittiin haastatteluun kolme hakijaa. Valintakokous pidettiin 23.10 missä työryhmä valitsi yksimielisesti hankerengiksi Päivi Hyvösen.

27.2.2013 ohjausryhmän kokous oli Väentuvalla Pyhäjärvellä. Hyväksyttiin toimintakertomus ja maksatushakemus heinä – joulukuulta 2012. Päätettiin että hankkeet osallistuvat Farmari 2013 Maatalousnäyttelyyn.

18.9.2013 Kartanohotelli Saari, Reisjärvi. Hyväksyttiin toimintakertomukset ja maksatukset tammi-kesäkuulta 2013. Ohjausryhmä päätti hakea Modernikolhoosi-hankkeelle jatkoaikaa 31.10.2014 saakka.

11.12.2013 Pyhäjärven Kehitys, kokoushuone Tuike

Kokouksessa käsiteltiin talousarvio vuodelle 2014 ja päätettiin esittää kululuokka muutokset Ely Keskukselle. Hallinnoijalle ohjausryhmä esittää että Velitapio Mannisen työaika hankkeeseen on 100 % ja Päivi Hyvösen 50 %. Erkki Ryynänen siirtyy takaisin ProAgria Oulun palvelukseen.

13.3.2014 Kärämäki, Sonicfactory. Hyväksyttiin toimintakertomus ja maksatushakemus heinä – joulukuulta 2013. Hyväksyttiin toteutettavaksi E4Maito&Energia- yhteisnavetta mallilaskelmat. Mallilaskelmaa varten lähetetään kysely tiloille, joiden vastausten mukaan mallilaskelmat tehdään. Opintomatka tehdään Okra- maatalousnäyttelyyn ja E4Maito&Energia -mallilaskelman tulokset esitellään laivaseminaarin yhteydessä.

11.12.2014 Pyhäjärvi, Kaupungintalo, hallituksen kokoushuone. Hankkeen loppukokous.

Opintomatkoja 5 kpl, osallistujia 84

Aapismaito Oy ja Farmari 2011 maatalousnäyttely Porissa. 7 osall.

Tilusjärjestelypäivä 2011, Sievi. 6 osall.

KoneAgria 2011, Jyväskylä. 21 osall.

Tarton maatalousnäyttely 2012

Kohteet: Juvan Muumaa - yhteisnavetta, Heili lähiruokatori, Valio, Viron työnvälitystoimisto, Viron Talonpitäjien Liitto, viiden osakkaan yhteisnavetta Oy, juustoa jalostava maitotila. 26 osall.

Okra 2014&Risteily.

Kohteet: Lihatrio, kolmen tilan yhteinen lihanjalostus ja markointiyritys, Biokaasun tuotanto liikennekäyttöön, Erkki Kalmari, Uusi-Äijön maatilamatkailutila, Sarka maatalousmuseo. Laivaseminaarissa mm. E4Maito&Energia – mallin esittely, omien vahvuuksien hyödyntäminen, tiimityövalmennus. 24 osall.

Koulutustilaisuuksia 11 kpl, 454 osallistujaa

Maatilojen yhtiöittämisspäivä 2011 Kärämäellä. 48 osall.

Maatalousyrittäjä työnantajana - päivä Haapajärvellä 2012. 37 osall.

Viljan yhteismyynti-ilta Reisjärvellä 2012. 7 osall.

Eloiltamat, Pyhäjärvi Hiisitupa 2012. 97 osall.

Yhtiöittämisspäivä 2012 Reisjärvi, Niemenkartanon koulu. 73 osall.

Maatilan sukupolvenvaihdospäivä Haapajärven ammattiopiston liiketalousosaston auditoriossa. 78 osall.

Yhtiöittämisspäivä 2013 Pyhäjärvellä. 64 osall.

Yhtiöittämissilta 2014 Haapajärvellä. 12 osall.

Yhtiöittämissilta 2014 Reisjärvellä. 24 osall

Yhtiöittämisspäivissä ja – illoissa on käsitelty yhteisyrityksen perustamista maidontuotantoon ja viljankuivaukseen. Myös toimintamuodon muutoksena yhden tilan yhtiöittämistä.

E4Maito&Energia Oy esittely 16.6.2014 kyselyyn vastanneille ja asiantuntijoille

E4Maito&Energia Oy esittely 17.6.2014 medialle

Hankeinfot ja yhteisnavetan perustamismallien esittelytilaisuudet 2011 – 2014 Yhteensä 35 kpl: n.600 osallistujaa

Hanke-infoilla on pyritty tavoittamaan mahdollisimman moni yhteistyöstä kiinnostunut viljelijä tai jatkaja.

Alueen kuntien maataloustoimistoille ja maaseutuelinkeinoviranomaisille

ProAgria Oulun ja Proagria Keski-Pohjanmaan neuvojille

Lähialueella toimiville muille hankkeille

Alueella toimiville rahalaitoksille.

Haapajärven, Kärämäen, Pyhäjärven ja Reisjärven MTK- yhdistysten kokouksissa Kärämäellä Kyläkeskus Sykkeessä.

Hankkeella oli infopiste Pyhäjärven kihupäivillä heinäkuussa.

Haapajärvellä Maito-oksa Oy:n navetan avajaisissa

Siipolan maamiesseuran palaverissa
Reisjärvellä Iso-Kalajan ja Köyhänperän maamiesseurojen yhteisessä tilaisuudessa
Kärsämäellä Mäntymaito Oy:n navetan avajaisissa
14.3.2013 Pyhäsalmissa
Kuusenmäen maalaismarkkinoilla 5.10.2013
Sydänmaankylässä 8.10.2013
Lamminaholla MTK tuottajaillassa 10.10.2013
Niinimäellä 17.10.2013
Saviselässä 31.10.2013
Jokilehdossa 4.11.2013
MTK - Pyhäjärvi syyskokouksessa 5.11.2013
Jokikylässä 5.11.2013
Rannankylässä Kärsämäellä 6.1.2013
Hiidenkylässä 19.11.2013
MTK - Reisjärvi syyskokouksessa 25.11.2013
Kuusenmäellä 28.11.2013

21.3.2013 hankeinfot Haapajärven maaseutunuorten julkaisemassa Oras lehdessä.
Toimistotilat hankkeella on Pyhäjärvellä asematiellä.

Lisäksi hankehenkilöillä on ollut toimistopäiviä Reisjärven, Kärsämäen ja Haapajärven maataloustoimistossa.

Lehtijuttuja hankkeista on ollut Pyhäjärven Sanomissa, Selänne -, Reisjärvi-, Maaselkä -, Pyhäjokilaakso -, Keskipohjanmaa -, Kalajokilaakso -, Kaleva – lehdissä sekä Iisalmen Sanomissa ja Maaseudun Tulevaisuudessa. Myös MTK - Pohjois-Suomen jäsenjulkaisussa.

Hankkeesta ja hankkeen tapahtumista on tiedotettu viljelijöille lehti-ilmoituksin, kirjeitse, puhelimitse, tekstiviestein ja sähköpostin välityksellä.

Hankkeella on omat facebook -sivut.

Yhteisnavetan perustamismalli: Reisjärven Maitolaituri Oy

Yritysryhmäpalavereita pidettiin kuusi kertaa.

Hanke pääsi yhteisnavettaproessiin mukaan kun Velitapio Manninen otti yhteyttä Marko Saartoalaan elinkeinoasiamies Ossi Turusen antamien yhteystietojen perusteella. Kolme maidontuottajaa mietti ratkaisumalleja ja yhtiömuotoa yhteisnavetan perustamiseksi.

Jokainen heistä vastaa omalla tilallaan navettatöistä yksin sillä puoliset ovat työssä tilan ulkopuolella. Lisäksi heidän tuotantorakennukset vaatisivat investointeja.

15.4.2011 Palavereissa käsiteltiin:

Maidontuotantoyhtiön perustamista, aikataulutusta ja eri yhtiömuotojen vertailua

9.6.2011 Vierailtiin Reisjärven yritysryhmän kanssa Maitoaho Ay:ä Kiuruvedellä.

Maitoaho Ay on kolmen viljelijän perustama maidontuotanto yhtiö. Yhtiön osakkaat Jarno Kämäräinen ja Hannu Kempainen esittelivät yhtiön toimintaa.

Toiminta on aloitettu v 2002. Yhtiö tuotti maitoa v. 2011 1,38 miljoonaa litraa.

Työntekijöitä on osakkaiden lisäksi 2 kpl.

12.7.2011 Vierailtiin valtakunnallisen MTK:n hallinnoiman tyyppinavettahankkeen projektipäällikkö Ari Roinisen kanssa Reisjärvellä.

19.8.2011 Käsiteltiin kolmen maatilán yhteisen maidontuotannon yhtiöittämisestä missä huomioitavia asioita ovat: Muodostettava kokonaisuus, pääoman tarve, rahoitus, lainsäädäntö, sopimukset, omistajan taloudellinen vastuu, päätöksen teko, osuuden/osakkaiden myynti ja osakkaiden eläkevakuutukset.

21.9.2011 Käytiin vertailua perustettavan yhteisnavetan yhtiömuodoista. Vaihtoehtoina oli Oy tai Ay. Osakeyhtiön etuja ovat ”lipastointi”, verotus, rajatut vastuut. Avoimen yhtiön etuja on kevyt hallinto, ”kevyempi perustaa”

Avoimessa yhtiössä pankki voi ottaa lainasaatavat mistä saa vaikka yhdeltä Ay:n osakkaalta ts. jokainen on vastuussa jokaisen velasta. Osakeyhtiössä ensin otetaan lainasaatava Oy:tä ja sitten mahdollisesta henkilökohtaisesta pantista eli vastuuta voidaan rajata. Maataloutta harjoittavassa avoimessa yhtiössä Myel- vakuutusoikeudet säilyvät varsinaisilla yhtiömiehillä ja heidän puolisoillaan. Osakeyhtiössä on oikeutus MYEL -vakuutukseen kun itsellä on yli 30 % osakkeista tai äänivallasta tai yhdessä puolison ja samassa taloudessa asuvien lasten ja vanhempien kanssa yli 50 % osakkeista tai äänimäärästä, johtava asema yhtiössä eli hallituksen jäsen, toimitusjohtaja tai vastaava johtava asema ja maatalousverotettu yritystoiminta.

Kolmen osakkaan osakeyhtiössä vakuutus voidaan tehdä yhdelle yrittäjälle/tila. Perhe ei pääse vakuutukseen edes vapaaehtoisesti. Vakuutuksen ehtona on myös että verotus toimitetaan maatalouden tulolähteestä.

Molemmissa yhtiömuodoissa voidaan maksaa palkkaa

Viljelijät määrittivät palkkatavoitteet yhtiölle. Lisäksi heillä on tavoitteena riittävä eläketurva. Selvitysten perusteella viljelijät päättivät valita yhtiömuodoksi Oy.

Luonnosteltiin osakassopimusta.

11.10.2011 Reisjärven Maitolaituri Oy:n perustamiskokous

Lohvan Niittymaito Oy / Ay yhteisnavetta prosessi. Yhteensä 14 kokoontumista:

Pyhäjärvellä kolme maidontuottajaa pohti ratkaisumalleja yhteisnavetan perustamiseksi.

Kaikilla heillä on tuotantorakennuksissaan uusimistarvetta. Ajatus yhteisnavetta mahdollisuuden selvittämisestä tuli heillä esille hankerengin tekemillä tilakäynneillä.

Neljään ensimmäiseen palaveriin osallistuivat kaikki kolme maidontuottajaa. Maaliskuussa yksi maidontuottaja menehtyi tapaturmassa. Sen jälkeen on pidetty palaverit kahden tilan kesken.

10.1.2012 Vierailtiin yritysryhmän kanssa Maitoaho ay:ä Kiuruvedellä mikä on kolmen viljelijän perustama maidontuotantoyhtiö. Maitoahon osakkaat Jarno Kämäräinen, Matti Kempainen ja Matti Kämäräinen esittelivät yhtiön toimintaa. Se on aloitettu v. 2002. Yhtiön tavoitteena on riittävä kannattavuus jolla taataan toimeentulo osakkaille sekä säännölliset vapaat ja niissä on onnistuttu.

26.1.2012 Vierailu Reisjärvellä. Maitokartanon toiminasta kertoivat yhtymän osakkaat Markku Kiljala ja Janne Paananen. Navetan suunnittelu kesti kolme vuotta.

Suunnitteluajana he tutustuivat useisiin navettakohteisiin Suomessa ja ulkomailla. Navetta on rakennettu v. 2006. Tavoitteena yhteisnavetassa on työn sitovuuden vähentäminen, rutiinien helpottaminen ja taloudellisen sekä toiminnallisen vastuun jakaminen ja siinä he ovat onnistuneet.

Marko Saartoala kertoi Reisjärven Maitolaituri oy:n perustamisvaiheista ja tavoitteista. Se on kolmen viljelijän syksyllä 2011 perustama yhtiö mikä rakentaa yhteisnavetan. Tavoitteena on saada työ- ja vapaa-aika parempaan tasapainoon. Yhteistyöllä saadaan paljon uusia resursseja käyttöön ja jaetaan henkistä, fyysistä ja taloudellista vastuuta.

9.2.2012 Laadittiin kooste viljelijöiden nykyisestä tuotannosta yhteisnavettaa silmällä pitäen. Keskusteltiin hankkeen aikataulusta ja siirtymävaiheen suunnittelusta.

17.2.2012 Käsiteltiin tuotannon laajuutta ja navetan sijaintia. Laadittiin alustava aikataulu ja sovittiin seuraavat toimenpiteet.

12.4.2012 Kerrattiin aikaisempien palavereiden asiat ja todettiin valittaen muuttunut tilanne koska yksi suunnitellun navetan osakkaista oli menehtynyt tapaturmassa maaliskuussa. Päätettiin tiedustella ko. perikunnan kantaa yhteisnavettahankkeen jatkon suhteen. Hanke on kilpailuttanut laskelmat ja niiden laatiminen aloitetaan toukokuussa.

1.6.2012 Yhteisnavetan kannattavuuslaskelmien laatiminen. Keskusteltiin laskentalinjoista sekä tuotannon laajuudesta.

11.6.2012 Kannattavuuslaskelman tarkastelu

18.6.2012 Kannattavuuslaskelman tarkastelu ja riskien kartoitus

28.8.2012 Vierailtiin Reisjärven Maitolaituri Oy:n yhteisnavetan rakennustyömaalla . Vierailun jälkeen pidettiin palaveri missä käytiin läpi kuluneen vuoden aikaisemmat palaverit. Hanketta viedään eteenpäin kahden tilan voimin.

7.1.2013 Tuotantosuuntakohtainen yritysryhmä jatkoi ratkaisumallien pohtimista yhteisnavetan perustamiseksi Pyhäjärvellä. Yritysryhmä on kokoontunut viisi kertaa ja niistä neljään palaveriin osallistui myös Proagrian Maito Management hankkeen edustajia. Käsiteltiin tuotannon laajuutta ja navettarakennuksen sijaintia. Viljelijöiden käytössä oleva nykyinen peltoala riittää 90 lehmän navettaan.

8.2.2013 Käytiin tutustumassa Mty Lyyran robottinavettaan Iisalmessa.

1.3.2013 Palaverissa käytiin läpi navetan rakennuspaikkaa. Selvityksissä on käynyt ilmi että sähköliittymän kustannus suunniteltuun rakennuspaikkaan on peräti 50000 euroa. Rakentamispaikka vaihdetaan sellaiseksi, ettei uutta sähköliittymää tarvita. Tällöin sijoituspaikaksi tulisi jommankumman osakkaan pihapiiri. Näin voidaan hyödyntää

olemassa olevia rakennuksia. Kahden tilan yhteisnavetasta laaditaan kannattavuuslaskelmat.

13.3.2013 Kannattavuuslaskelmien analysointi

15.5.2013 Rakennussuunnittelija on käynyt ja laatinut alustavat piirustukset. Ne on pohdintojen jälkeen hylätty. Laskelmat 60 lehmän navetassa (luomutuotantona) ja 80 lehmän navetassa (tavanomaisena tuotantona) ei ole riittävästi investointivaraa. Suuremman navetan rakentamista rajoittaa osakkaiden hallinnassa oleva peltoala n. 100 ha ja myös taloudellinen riski on suurempi. Kolmatta osapuolta on kartoitettu mutta sitä ei ole löytynyt. Riittävien ja säännöllisten vapaiden saaminen edellyttäisi kolmatta osakasta. Yhteisnavetan rakentamisesta tilat ovat luopumassa? Yhteisnavetan selvitystyö on molempien tilojen mielestä ollut mielenkiintoinen prosessi. Alussa mukana oli kolmas tila jolla oli käytössä peltoa 125 ha. Kolmen tilan yhteinen peltoala olisi ollut 215 ha. Silloin näytti siltä että yhteisnavetta tulee toteutumaan

Tilakäynnit 2011 -2014 yhteensä 75 tilalla

Tilakäynneillä on kartoitettu yhteisyrityksistä kiinnostuneita tiloja ja on toimittu heillä puhemiehenä. Keskusteluissa on ilmennyt että hankkeella on tilausta. Viljelijät ovat pohtineet asioita mutta eivät ole kuitenkaan tuoneet ajatuksia esille toisille viljelijöille. Tarvitaan ulkopuolinen välittäjä, puhemies.

Tilakäynneillä tilakohtaisessa keskustelussa on käsitelty yhteistoiminnan näkökulmasta katsottuna tilan nykytilanne, tuotanto, investointitarpeet, työvoima, talous, tulevaisuuden näkymät, ulkopuolisen työvoiman käyttö ja tarve, töiden ulkoistaminen, mahdollinen sukupolvenvaihdos, koulutustarpeet, yhteishankinnat, tuotantoyhteistyösopimukset. Pääpaino on tiloilla joissa tilantuotantosuunta on maidontuotanto ja lähivuosina on investointitarvetta. Spv-tilat on myös tärkeä kohderyhmä sillä valitettavan moni maidontuotantotila on spv-tilanteessa vaihtunut kotieläintilasta kasvinviljelytilaksi vaikka tuotannolliset edellytykset kotieläintilana jatkamiseen olisivat olemassa.

Karjatalous koetaan liian sitovaksi. Nykypäivän nuori tarvitsee säännölliset vapaat niin kuin muissakin ammateissa on. Spv-tiloilla tuodaan esille yhteistuotanto vaihtoehtona, jossa on mahdollista järjestää säännölliset vapaat. Tilakäyntejä on tehty hankekyselyn vastausten, viljelijöiden yhteydenottojen ja hankerenkien paikallistuntemuksen perusteella. Tilakäynneillä esille tulleita yhteistyömuotoja / tarpeita:

Yhteistyösopimus, ulkoistamissopimus, tarjouspyynnöt, kilpailuttaminen, koneyhteistyö, peltolohkojen vaihto, eläinten sopimuskasvatus, peltolohkojen vaihto, yhteisostot, yhteismyynnit ja markkinointiyhteistyö.

Viljelijäkyselyt 2011 – 2014

Yhteisyrityksen perustamisesta kiinnostuneita tiloja on kartoitettu hankekyselyn avulla keväällä ja kesällä 2011. Kysely toteutettiin yhteistyössä Työn uusjako- rengin paikka auki - hankkeen kanssa ja sitä lähetettiin 440 kpl Haapajärven, Kärämäen, Pyhäjärven ja Reisjärven viljelijälle toukokuussa ja siitä lähetettiin ”karhu” heinäkuussa. Vastauksia tuli kaikkiaan 98 kpl ja vastausprosentti oli 26,14

Opinnäytetyö kysely 2012

Lähetettiin hankealueen spv-iässä oleville viljelijöille, hankkeen ja agrologiopiskelijan yhteistyössä, tammikuussa kysely. Kyselyssä tiedusteltiin hankealueella toimivien maatilojen mahdollista spv ajankohtaa sekä halukkuutta tilojen väliseen yhteistyöhön. Lisäksi kyselyssä kartoitettiin viljelijöiden ennakkokäsityksiä yhteisnavetan perustamisesta. Kyselyjä lähetettiin 440 kpl johon saatiin määräaikaan mennessä vastauksia 18 kpl vastaus% 3,86. Karhuja lähetettiin helmikuussa 400 kpl joihin tuli vastauksia 98 kpl. Vastausprosentti yhteensä 26.14 %. Agrologi opiskelija tekee vastausten pohjalta opinnäytetyön, mikä on myös hankkeen käytössä.

Lähilihakysely 2012

Päätettiin laatia kysely jonka avulla selvitetään viljelijöiden halukkuus lähiteurastamo hankkeeseen. Kyselyjä postitettiin hanke-alueen kotieläintiloille 260 kpl huhtikuun alussa ja vastaukset pyydettiin 4.5 mennessä. Vastauksia tuli Pyhäjärveltä 7 kpl, Haapajärveltä 6 kpl, Reisjärveltä 3 kpl ja Kärämäeltä 2 kpl. Yhteensä vastauksia tuli 18 kpl. Vastausprosentti 6,9 jäi alhaiseksi. Vastaajista 17 näki tarvetta lähiteurastamolle ja yksi vastaaja ei nähnyt sille tarvetta. Kyselyyn vastasi 6. naudanlihan tuotantotilaa, 8. maitotilaa, 1. lammastila ja 3. hevostilaa.

E4 MAITO & ENERGIA OY 2020 – mallisuunnitelma kysely 2014

- Yhteisyritys maidontuotantoon
- Liikennekaasun tuotanto ja tankkausasema
- Sähkön tuotanto ja myynti

Nyt laitetaan mielikuvitus liikkeelle tulevaisuuden maidon ja bioenergian tuotannon puolesta!

Laskemme ja suunnittelemme Maatilojen uusi yhteistyö – Modernikolhoosi- hankkeen toimesta Nelostien varrelle kuvitteellisen E4 Maito&Energia Oy:n.

Nelostien varrelle siksi, että tilan tontille tulisi myös biokaasureaktori ja biokaasun jakeluasema. Yksikön kilpailuetu perustuisi suuren yksikön parempaan kustannustehokkuuteen ja olemassa olevien resurssien hyväksikäyttöön.

Lisäksi yhteisyrityksessä mm. talousvastuut ja työt jakaantuu useammille hartioille.

Etenkin, jos tilallanne olisi tulevina vuosina edessä mittava navettainvestointi, kannattaa silloin osallistua tähän kyselyn pohjalta laadittavaan mallisuunnitelmaan.

Jotta lähtökohta tiedot perustuisivat olemassa olevien, asiasta kiinnostuneiden tilojen tietoihin, pyydämmekin ilmoittamaan kuinka monella lehmällä ja peltohehtaarilla olisit valmis lähtemään, tässä vaiheessa vielä kuvitteelliseen, yhtiöön mukaan.

Koska laskemme investointien kokoluokan lehmien lukumäärän ja peltoalan perusteella emme välttämättä tarvitse tilan yhteystietoja. Ja vaikka ne antaisitkin, ovat ne luottamukselliset eikä niitä tulla julkaisemaan. Itse mallisuunnitelma tulee olemaan julkinen, jota voi soveltaa muuallekin. Jos suunnitelma johtaisi todellisen yhtiön perustamisneuvotteluihin, ovat ne mukaan lähtevän ryhmän kesken luottamukselliset. Mallisuunnitelmasta tulee tietoa myös hankkeen facebook – sivuille. (Hakusana modernikolhoosi)

**Tilojen välisen uuden yhteistyön hakemista.
Yhteensä 11 yhteistyöryhmää ja kokoontumisia 34 kertaa**

Reisjärven Maitolaituri Oy. Selvitys edellä

Lohvan Niittymaito Oy / Ay. Selvitys edellä

Haapajärvellä ja Pyhäjärvellä pohdittiin ratkaisumalleja yhteiskuivureiden rakentamiseksi. Tutustumiskäynti tehtiin Pihtiputaalle missä tutustuttiin Elämäjärven ja Alvajärven yhteiskuivureiden toimintaan. Mukana oli viljelijöitä Pyhäjärveltä ja Haapajärveltä.

Reisjärvellä suunnitellaan kenttäsiirteiden hankintaa viljelijöiden yhteisomistukseen. Asiasta on pidetty aloituspalaveri Iso-Kalajan ja Köyhänperän maamiesseurojen hankeinfon yhteydessä.

Marjanviljelijöiden yhteistyöryhmän kokoontuminen Pyhäjärvellä. Hankeinfo ja yhteistyön mahdollisuuksien kartoitus.

Reisjärvellä luomuviljelijät myyvät viljaa yhteismyyntinä. Yhteismyyntiin lähti mukaan kahdeksan tilaa.

Haapajärvellä kaksi tilaa suunnitteli yhteistä lihakarjankasvatustilaa. Hanke kuitenkin kariutui koska toisella tilalla viljelijä lähestyy eläkeikää eikä jatkaja halunnut sitoutua siihen.

Reisjärven – Muurasjärven alueelta kolme isäntää perusti koneaseman. Koneasemalta saa mm. Vredo - kalustolla lietteenlevityspalveluja. Hallituksen puheenjohtajana toimii Mika Vuorenmaa

Pyhäjärven kuivurihankkeessa on esitetty ajatus ”jyvähotellin” perustamisesta viljankuivurin yhteyteen.

Lähiliha / pienteurastamoryhmän kokoontuminen kolme kertaa. Hankkeessa tehtiin lähilihan ostoselvitys.

E4Maito&Bioenergia Oy mallisuunnitelmaan osallistuneet kokoontuivat kerran

Yhteisnavetan perustamismallin esittely Farmari 2013 maatalousnäyttelyssä.

Maatilojen uusi yhteistyö - ”Modernikolhoosi”- ja Työn uusjako- rengin paikka auki hankkeissa kehitetyt yhteisnavetan ja renkiringin toimintamallit esiteltiin ProAgria Etelä-Pohjanmaan järjestämässä Farmari maatalousnäyttelyssä Seinäjoella 3-6.7.2013. Näyttelyalue sijaitsi Seinäjoen keskustassa Seinäjoki areenan ympäristössä. Hankkeiden osasto oli kotieläinosastolla ja paikka oli erinomainen sillä väkeä kävi osastolla erittäin hyvin. Farmarinäyttelyn kokonaiskävijämäärä oli kaikkiaan 101000 henkilöä jakaantuen siten että keskiviikkona kävijöitä oli 17000, torstaina 26000, perjantaina 27000 ja lauantaina 31000 henkilöä.

Kävijöille jaettiin toimintamalleista tehty esite (liite) sekä kirjallinen kyselykaavake (liite) Kyselyyn vastasi 399 henkilöä. Toimintamallit kiinnostivat kävijöitä kovasti. Modernikolhoosi ja Rengin paikka auki hankkeiden osastolla esittelijöinä toimivat hankerengit Päivi Hyvönen (3-6.7), Satu Nieminen (3-6.7), Erkki Ryytänen (3-6.7) ja Veli-Tapio Manninen (5-6.7) sekä yritysneuvoja Juhani Paavilainen ProAgria Pohjois-Savosta (3-4.7), maatalousyrittäjä Markku Nurmenniemi konetyö renkiringin osakas (4.7) ja maatalousyrittäjä Harri Aho Reisjärven Maitolaituri Oy:n osakas (6.7).

Muut aiheeseen ja hankkeen tavoitteisiin liittyvät tutustumiskäynnit ja esittelyt:

- Hanketoimijoiden koulutuspäivät Rokua 17–18.3.2011
- Spv-päivä miten tilanpito jatkuu, Pyhäjärvi 31.3.2011
- Yrityskäynti mty Maitokartano Reisjärvi 15.4.2011
- Bioenergiapalaveri Pyhäjärven kehitys Oy Pyhäjärvi 26.4.2011
- Yrityskäynti mty Korhola Pyhäjärvi 28.4.2011
- Yrityskäynti ER-Mikot Ay Haapajärvi 29.4.2011
- Hankkeiden ajankohtaispäivä Aluekehityssäätiö Oulu 19.5.2011
- Yrityskäynti Porsasmäki Oy 5.4.2011
- Hankkeen aloituspalaveri Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus Oulu 11.4.2011
- Yrityskäynti mty Nousiainen Pyhäjärvi 24.5.2011
- Yhteistyöpalaveri Haapajärven ammattiopisto maa- ja metsätalousosasto 26.5.2011
- Iskola Oy yhteisnavetan avajaiset Sukeva 6.6.2011
- Yrityskäynti Maitoaho Ay Kiuruvesi
- Pellervo-instituutin veroseminaari Espoo 14-15.6.2011
- MTK- tyyppinavettahankkeeseen tutustuminen Espoo 15.6.2011
- Bergmann Oy:n työnäytös karjanlannan levityksestä uudella tekniikalla Haapajärvi 6.7.2011
- Nurmi 2011 tapahtuma Ylivieska 11.8.2011
- Yrityskäynti Mäntymaito Oy Kärsämäki 10.8.2011
- MTK-yhdistysten tuottajailta Somero Haapajärvi 16.8.2011
- Uuden lypsyrobotinavetan avajaiset P. Venetpalo Kärsämäki 26.9.2011

- Maatalouden tulevaisuusseminaari Kälviältä etäseurantana netistä
- 4.10.2011
- Uuden lypsyrobotinavetan avajaiset mty Tikka Kiuruvesi 7.10.2011
- Yrityskäynti Maitovalkamo Oy Kärsämäki 25.10.2011
- Uuden lypsyrobotinavetan avajaiset mty Tikkanen Kiuruvesi 28.10.2011
- Aurinkoista asennetta laatukoulutus Pyhjärven Kehitys Oy Pyhäjärvi 10.11.2011
- Biokaasusta energiaa Pohjois-Pohjanmaalle seminaari Haapajärvi
- 24.11.2011
- Yhteiskuivuri- ja rehutehdaspäivä Asikkala 9.12.2011
- Yritysten omistajan vaihdospäivä Pyhjärven Kehitys Oy Pyhäjärvi 25.1.2012
- Maataloushanketoimijoiden tapaaminen Hyrynsalmi 31.1.-1.2.2012
- Maatilojen hyvinvointi- ja johtamispäivä Kaustinen 3.2.2012
- Lisäarvoa urakoitsijalle koulutus Iisalmi 16.2.2012
- MTK-Pyhjärvi kevätkokous 15.3.2012
- Yrityskäynti Korpelan maito Suomussalmi 21.3.2012
- Hanketoimijoiden koulutuspäivät Kuusamo 22-23.3. 2012
- Bioenergia info Kestilä 25.4.2012
- Ajo-opastinpäivät uudella tekniikalla Haapajärvi 7.6.2012
- ”Lasten” maatalousnäyttely Kärsämäki 1.9.2012
- MTK-yhdistysten tuottaja-ilta Nivala Pyssymäki 10.9.2012
- Vana- valmisnavetan avajaiset J.Tirkkonen Keitele 27.9.2012
- Uuden robotinavetan avajaiset T. Laitila Haapavesi 3.10.2012
- Ympäristölupien ja investointitukien koulutus Nivala 8.10.2012
- Uuden robotinavetan avajaiset Reisjärven Maitolaituri Oy 2.11.2012
- MTK-Pyhjärven syyskokous 6.11.2012
- Hanketoimijoiden tapaaminen Oulu 7-8.11.2012
- MTK-Haapajärvi syyskokous 12.11.2012
- MTK-Kärsämäki syyskokous 13.11.2012
- Maatilan henkilöresurssien hallinta koulutus Sievi 4.12.2012
- Palkanmaksaminen hallintaan teemapäivä Kärsämäki 14.2.2013
- Aikuisena agrologiksi- hankkeen päätösseminaari Haapajärvi 22.2.2013
- MTK-Pyhjärvi kevätkokous 19.3.2013
- Demeca kuivitusjärjestelmän työnäytös Reisjärvi 5.4.2013
- Maa- ja metsätalouden lakipäivä Kärsämäki 9.4.2013
- Yrityskäynti mty Mullinmalli Reisjärvi 11.4.2013
- Yrityskäynti Ylitervalan Hiehohotelli 17.4.2013 Jämsänkoski
- Yrityskäynti AT-Toimi Oy 17.4.2013 Tampere
- Osuustoiminnan peruskoulutus 18.4.2013 Tampere
- Osuustoiminnan syventävä koulutus 19.4.2013 Tampere
- Hyvinvointipäivä maatalousyrittäjille 23.4.2013 Pyhäjärvi

- Maidon- ja nurmentuotannon tulosseminaari 25.4.2013 Vantaa etäseurantana netistä
- Hanketoimijoiden tapaaminen 5-6.6.2013 Rokua
- Ruokarallin avajaistapahtuma 10.6.2013 Pyhäjärvi
- PI Johtamiskoulun Veropäivät 13-14.6.2013 Helsinki
- Yrityskäynti M. ja A. Elovaaralla Kiuruvesi 25.7.2013 (Viljo messujen etäkohde)
- Mtt Maaninka avoimet ovet 23.8.2013
- Maanmuokkaus- ja pellonparannuspäivä Haapajärven ammattiopiston maa- ja metsätalousosasto 13.9.2013
- Uuden lypsyrobotinavetan avajaiset Marjoniemen Maito Oy Haapajärvi 23.9.2013
- Uutta yrittäjyyttä osuustoiminnalla seminaari Kuopio 24.9.2013
- Karjanlannan käyttö- ja käsittelypäivä Reisjärvi 30.9.2013
- Uuden yhteisnavetan avajaiset Milkkivei Oy Kiuruvesi 7.10.2013
- Tulevaisuuden maaseutu-seminaari Haapajärvi 28.10.2013
- Mtk-Haapajärvi syyskokous 13.11.2013
- Kehittyvän maatalouden hanketreffit Kuortane 27-28.11.2013
- Lähiliharyhmä 9.1.2014
- Ohjelmakausi 2014 - 2020 neuvottelupäivät Oulussa 16 -17.1.2014
- Navettasuunnittelupalaveri Nivala, Suunnittelu Laukka Oy 4.3.2014
- Paisti&Potka yritysvierailu, 14.3.2014
- Biokaasun tuotantolaitos, Haapajärvi 3.6.2014
- E4Maito&EnergiaOy palaveri, Iisalmi 9.6.2014

TALOUS 2011 - 2014

Toteutuma2011 - 2014	Päätös	Erotus
Palkat 273 350,71	275 298,63	1 947,92
Ostopalvelut 31 145,84	41 265,73	10 119,89
Vuokrat 12 546,69	13 900,00	1 353,31
Matkakulu 19 336,77	26 106,87	6 770,10
Ulkom.matka 6 828,77	6 828,77	0,00
Muut 26 459,96	30 100,00	3 640,04
369 668,74	393 500,00	23 831,26

Rahoitus 2011 - 2014	Päätös	Erotus
318 469,56	339 000,00	20 530,44
41 809,60	44 505,10	2 695,50
9 389,58	9 994,90	605,32
369 668,74	393 500,00	23 831,26

Maksatushakemukset ja loppuraportit 2011 – 2014 ja osavuosisraportit 1-7.2014

Yhteenveto

Projektisihteeri Päivi Hyvönen esitteli hankkeen talouden ja maksatushakemuksen 1.1.2014 – 31.10.2014 Haetaan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta 56.451,23 € maksatusta. Hankkeen kokonaiskustannus oli tältä ajalta 65.526,68 josta yksityisrahoituksen osuus on 1.664,38€ sekä kuntarahoituksen osuus on 7.411,07 €.

Hankkeen 2011 – 2014 toteutuma 369.668,74. Päätös 393.500,00. Erotus 23.831,26.

Rahoituksen erotus Ely 20530,44, kunta 2695,50, yksityinen 605,32.

Projektipäällikkö Velitapio Manninen esitteli ohjausryhmälle hankkeen puolivuotisraportin tammi - lokakuulta.

Lähiliharyhmällä oli neljäs kokoontuminen: Tehdään lähilihan saatavuus selvitys ja uuden mallin testaaminen käytännössä.

”Halpisanavetta” alkupalaverit yhteistyössä Suunnittelutoimisto Laukka Oy, Nivala. Aihekokonaisuus sisältää paljon eri asiakokonaisuuksia jotka vaikuttaa maidon tuotantokustannuksiin ja kannattavuuteen. Aiheesta kannattane laatia hankehakemus ohjelmakaudelle 2014-2020.

Modernikolhoosi – case: E4 Maito&Bioenergia Oy malliselvitys 300lehmän yhteisnavetalle ja liikennekaasuasemalle. Vaatii jatkotyöstämistä uudella ohjelmakaudella. Opintomatka tehtiin Okra- näyttelyyn ja seminaarissa selviteltiin maatilojen yhteistyömalleja. Myös yksilön vahvuuksia ja tiimityövalmennusta testailtiin opintomatkaryhmälle. Kohteet liittyivät hankkeen tavoitteisiin mm. kolmen tilan yhteinen lihanjalostus ja markkinointiyritys sekä biokaasun tuotantotila.

Osavuosikatsauksen esittelyn jälkeen Velitapio Manninen esitteli koko hankekauden yhteenvedon: Hankkeen yksi päätavoite oli levittää sanomaa yhteistyön ja yhteisyritysten hyvistä, käytännössä koetuista saavutuksista suuren taloudellisen vastuun ja sitovan työn jakamisesta, niin ainakin osallistujamäärät eri tilaisuuksissa yli 1000 henkilöä antaa ymmärtää tiedon levinneen.

Hankkeen mukana olo kahdessa yhteisnavetta- prosessissa, joissa oli yhteensä 20 kokoontumista, sekä 11 tilan kiinnostus osakkuuteen yhteisnavetta/liikennekaasu- mallisuunnitelmaan, kertoo kiinnostuksesta yhteistyöhön ja toisaalta kiinnostuksesta pärjätä tulevaisuudessakin. Erilaisia yhteistyöryhmiä oli 11 kpl, joissa oli mukana 53 maatilaa ja kokoontumisia 34 kertaa.

Tilakäynneillä (75 kpl) on kartoitettu yhteisyrityksistä kiinnostuneita tiloja ja on toimittu heillä puhemiehenä. Viljelijät ovat pohtineet asioita, mutta eivät ole

kuitenkaan tuoneet ajatuksia esille toisille viljelijöille. Pääpaino tilakäynneillä on ollut tiloilla, joissa tilan tuotantosuunta on maidontuotanto ja lähivuosina on investointitarvetta.

Hankkeesta saadulla kokemuksella tiedetään, että jos on hyvä kaveriporukka jo kasassa, ja heillä yhteinen tahto perustaa yhteisyritys on loppu pelkkää matematiikkaa ja sopimuksia. Tuohon vaiheeseen löytyy asiantuntemusta ja hankkeenkin tekemä ”rautalankamalli” yhteisnavetan perustamisesta. Myös tuo Maito&Bionergia Oy mallisuunnitelma on toteutettu niin, että sen voi toteuttaa käytännössä.

Järkisytyt tällä hetkellä puoltaa uutta navettaa suunniteltaessa yhteisnavettaratkaisua.

Suurin haaste ja vaikeus yhteisyrityksen perustamiseen tuntuvat olevan sopivan ja ”samanhenkisen” kumppanin löytymisessä.

Ohjausryhmä hyväksyi hankkeen talous/maksatushakemuksen yksimielisesti.

Ohjausryhmä hyväksyi hankkeen osavuosisiraportin ja loppuraportin.

Todettiin hankkeen toteutuneen suunnitelman mukaisesti.

Hanke oli konkreettinen ja sisällöltään ajankohtaan ja tulevaisuuteen sopiva. Yhteistyö on tulevaisuutta. Hankkeen luomat käytännön mallit yhteisyrityksen perustamiseksi ovat konkreettisia ja jäävät käyttöön hankkeen päätyttyäkin. Suurilukuisen joukko on osallistunut hankkeen tilaisuuksiin, lehtijuttuja on ollut runsaasti ja facebookin juttuja on parhaimmillaan käynyt klikkaamassa yli 600 kertaa vuorokaudessa. Tietoa on mennyt jakoon. Se miten ”kylvökset itää ja muhii” näyttää lähitulevaisuus.

Parhaat tulokset: TOP 5. Velitapio Mannisen listaamana:

1. Reisjärven yhteisnavetan yhtiömuotoselvitys ja se että, se oli ajankohtainen hankkeen ensimmäisenä toiminta vuonna! Yhteisnavetta päätös punnerrus oli tuossa vaiheessa jo tiloilla tehty. Tämä vaikutti hankkeen etenemiseen ja sisältöön myönteisesti. Hanke sai Reisjärven Maitolaituri Oy:n myötä julkisuutta sen päätavoitteessa eli yhteisnavettojen edistämisessä.
Yhteisnavetan perustamismalli - esite muotoutui myös tämän casen pohjalta.
2. Lohvan Niittymaito: Tämä case alkoi niin alusta kuin voi. Hankkeessa jo tiedettiin edellisen casen ansiosta mitä on edessä. Keskustelujen käynnistäminen yhteisnavetasta – tutustumiskäynnit. 1+1+1 eli kolme tilaa yhdessä? Mitä se on? Peltomäärä? Eläimiä? Koneita? Prosessi aikajanalla? Innostuminen! Lamaannus. Uusi yritys... Tapaturma oli konkreettinen osoitus mitä voi pahimmillaan sattua. Myös yhteisyrityksen taloussuunnittelussa oli uusi lähestymistapa. Keskustelut navetan paikasta ja siirtymä ajan hiehojen kasvattamisesta ja töiden jaosta lähensi yrittäjäperheitä. Erojakin alkoi tavoitteista löytyä.
3. Nelostien yhteisnavetta ja liikennekaasun tankkausasema E4Maito&Energia OY Kyselyyn vastaaminen ja oman tilan tietojen antaminen laskelmien pohjaksi herätti kiinnostuneiden mielenkiinnon. Hankkeen lopuksi tässä casessa yhdistyi useimmat ajankohtaiset asiat konkreettisella tavalla. Eli olemassa olevista faktoista laadimme toteutettavissa olevan vision! Aiheen eteenpäin vieminen jäi hankkeen päättymisen takia kesken. Lisäksi kesä – heinäkuu ajankohtana huono. Selvitys on kaikkien halukkaiden ladattavissa hankkeen facebook sivuilla olevien linkkien kautta.
4. Lehmän pito tai mullikan kasvatus hoitosopimuksella vuokrapaikalla on mahdollista!? Tuotteen omaan käyttöön otto ei vaadi enää tuossa vaiheessa byrokratiaa. Taitaa olla lähielintarvikehankinnan pisimmälle viety malli? Tuoko tämä malli jatkossa uutta yritteliäisyyttä ja uusia markkinakanavia?
5. Se tavoite, että mahdollisimman moni viljelijä kuulisi yhteisnavetan ja muista yhteistoiminnan eduista toteutui. Osallistujia tilaisuuksissa on ollut noin 1100 henkilöä ja erilaisissa yhteistyöryhmissä on ollut mukana 53 maatilaa.